

ОБРАЩЕНИЕ

(Башы 11-бетте)

Согласно действующему закону «Об образовании» Вы имеете право выбрать любую кандидатуру из трёх представленных. Я полагаю, что при назначении на должность лектора университета искусств Вы выберете действительно достойную кандидатуру, известную в кругах искусства, без запятнанной репутации, с образованием по профилю и с перспективной эффективной работы на ближайшие пять лет. Нелогичное и необоснованное назначение завтра же вызовет негативную общественную реакцию, в первую предъявляющуюся к руководителям ВУЗов, которым доверено воспитывать молодые поколения. Назначения человека случайного, не по профилю и к тому же отсидевшего в СИЗО – нонсенс, также как и человека, к которому через год возникнут вопросы в связи с достижением предельного возраста на должности ректора.

Очевидно, что необоснованные кадровые назначения с точки зрения здравого смысла, хотя и формально явно не противоречат законодательству, которое, на мой взгляд, содержит коррупционную составляющую, лихорадят и без того «наэлектризованное» общество и наносят урон нашей государственности, т.к. недостойные люди, попавшие во власть, пусть даже на уровне ВУЗа, как показывает сегодняшняя практика, пользы государству не приносят.

С уважением,
Председатель экспертного совета Координационного Совета по противодействию коррупции правоохранительных и иных государственных органов при Генеральной Прокуратуре КР

Член рабочей группы по противодействию коррупции при Совете Обороны КР, доктор юридических наук, профессор
К.М. Осмоналиев
17 марта 2014г.

Р. С. Б. Бейшеналиева атындагы искусство окуу жайынын мугалимдери редакцияга чалып, «Учур» гезитиндеги «М. Чотоновдун тегерегиндеги оюндар» деген маалыматта Мамашарип Чотоновду окумуштуулар кеңеши колдоп, ректорлукка бекитип берүүнү суранышып, Өкмөткө кайрылышканы туурасында жазылган. Биринчиден, окумуштуулар кеңеши болуп, Чотоновдун маселеси каралган эмес. Муну ошол жыйындын протоколу тастыктап турат. Өкмөттүн социалдык маселелер боюнча аппаратына Чотоновдун өз адамдары гана кайрылып жатышат, мындай туура эмес маалымат менен коомчулуктун башын маң кылуунун кереги жок, бул дагы алдамчылык» деп билдиришти. Бул тууралуу сөз алдыда.

ДОЛЛАР ТҮШТҮ ДЕЙБИ?

Жыл башында валюта рыногундагы олку-солку абал айрым адамдарды дүрбөлөңгө салды. “Саман өрттөндү десе, Самарканды өрт алды” -дегендей ызы-чуудан улам, алып-сатарлар пайда табуу үчүн калктын капчыгын кага баштаган. Мындай кырдаал бир гана Кыргызстанда эмес, бул дүйнөнүн көп өлкөлөрүндө байкалды. Айрыкча, соода –сатыгы, алыш –бериши тыгыз байланышкан өнөктөш мамлекеттердеги абал Кыргызстанга дагы өз кедергисин тийгизди.

Алгач, Россиянын, андан соң Казакстанда валюта рыногунда девальвация ызуу-чуусун валюта алмаштырган алып сатарлар “бизде да девальвация болот, доллардын бардыгын казактар сатып алып жатышат. Сомдун наркы мындан да түшөт” – деп элди бир топ будун-чаңга түшүрдү. Мына ошол учурда сабырдуулук менен, туура багытта сомдун наркын түшүрбөй, кырдаалдан чыккан Кыргызстандын Улуттук банкына баа беришибиз керек. Анткени, баардык эле мамлекеттерде валюталык рынок өйдө-ылдый болуп турган. Бул учурда Улуттук банк алмашуу курсундагы АКШ долларынын серпилүүлөрүн жөнгө салуу максатында, валюта рыногуна АКШ долларын сатып бир нече интервенция жасады. Өлкөдөгү валюта рыногундагы абал сырткы жана ички факторлорго жараша болуп жаткандыктан, Улуттук банк акча-кредит саясатындагы баардык инструменттерин колдонду. Алтургай, жаңы ыкмалар “овернайт” депозиттин алгач 1% чен деңгээлинде белгилеп, андан соң 1,5 пайызга көтөрдү. Ошону менен катар эсептик ченди 6% деңгээлде кармап, “овернайт” кредиттери боюнча ченди 9 пайызга жогорулаткан. Валюта рыногунун баардык катышуучулары арасында көзөмөлдүү күчөттү. Мындай чечкиндүү кадамдар валюта рыногунун айрым катышуучулары менен алып сатарлык менен шыгуулданган шылуундарга жакпай, Борбордук банктын дарегине далилсиз доомат коюшту. Бирок, айрым бир топтун кызыкчылыгынан да, жалпы улуттун кызыкчылыгы өйдө турат эмеспи. Антпесе, өлкөдө мыйзамдуулук орун албай, баш аламандыкка жол ачабыз. Валюта рыногунда доллар түгөнүп калат деп дүрбөлөңгө түшүүнүн кажети жок. Кыргызстандын коммерциялык банктарында нак жана нак эмес АКШ доллардын саны жетишерлик.

Эгерде биздин Улуттук банк дагы Россия менен Казакстан сыяктуу валюталык коридорду карманса, анда эл аралык камдарыбызды кыйла эле эңшерип алар элек. Коңшу Казакстан 1 долларды 153 теңгеден жогору чыгарбай кармайбыз деп, резервдик системасынан 3,5 миллиард доллар чыгым тартышты.

Кыргызстандын Улуттук банкы валюта курсун өзгөрүлмө багытын кармагандык-

тан, коңшу өлкөлөрүндөгүдөй доллардын кескин көтөрүлүшү биздин валюта рыногубузда салыштырмалуу деңгээлде кармалды. Доллардын мындан ары дагы көтөрүлүшүн басаңдаатуу үчүн жана сомдун кунун сактап калуу үчүн Улуттук банк тарабынан бир нече жолу интервенция жасалды. Бирок, “акырын басса аксак, катуу басса таскак” деп көнүп калган айрым жарандарыбыз тарабынан Улуттук банкка бир топ сындар айтылды. “Эмне үчүн интервенция жасап долларды сатышат” десе, айрымдары “Улуттук банктын сомдун курсунун түшүшү боюнча билдирүүсү кечендеп калды”- деп кылдан кыйкым, жумурткадан кыр издегендер болду. Бирок канткен күндө да Кыргызстандын Улуттук банкынын бараткан багыты туура экенин убакыт көрсөттү. Учурда сом турукташып, доллардын курсу түштү. Биздин Улуттук банктын багытын Россия Федерациясынын борбордук банкы да туура экенине көзү жетип, алар дагы валюталык коридордон өзгөрүлмө алмашуу режимине өтсөкпү деген ойдо болушууда.

Акчаңызды алмаштырганда алдангыңыз келбейби..?

Бишкек шаарында акча алмаштыруучу бюролор өтө эле көп. Шаар боюнча 183 акча алмаштыруучу жай Улуттук банктын лицензиясынын негизинде иш алып барса, 200гө жакыны лицензиясы жок иш жүргүзүүдө. Лицензиясыз, эч кимдин көзөмөлү жок иш алып барган акча алмаштыруучу жайларда акча алмаштыруу бир топ эле кооптуу. Эгер сиз лицензиясы жок акча алмаштыруу жайларга барып акчаңызды алмаштырып чыккандан соң, акчаңыздын жетпей калганын же жасалма акча берип койгонун байкап калган күндө да сиздин укугуңузду милиция кызматкерлери дагы, Улуттук банк дагы коргоп бере албайт. Себеби, алардын лицензиясы жок болгондон кийин, демек кассалык аппараты дагы жок, сизге чек басып бербейт. Чек басып бербеген соң, сиз ал акча алмаштыруучу жайга барганыңызды далилдей албайсыз. Далил жок болгон соң,

эч ким эч нерсе кыла албайт. Ошондуктан, Улуттук банк жарандардын укугун коргоо максатында 2012-жылы “Кыргыз Республикасынын административдик жоопкерчиликке тартуу” мыйзам долбоорун демилгелеп, лицензиясыз иштеп жаткан акча алмаштыруу жайларына карата айып пулдун өлчөмүн көбөйтүү сунушун Жогорку Кеңешке жөнөткөн. Бирок Жогорку Кеңештин депутаттары бул сунушту четке кагышкан. Анткени, акча алмаштыруу бюролорунда миллиондогон акчалар айланаарын баарыбыз жакшы билебиз. Акча көп жерде, айрым чиновниктердин кулагы көрүнүп турат эмеспи. Мына ошол кулагы көрүнгөндөрдүн арасында ЖКнын айрым депутаттары дагы бар. Өз “үлүштөрүнөн” ажырагысы келбеген депутаттар акча алмаштыруу жайларын мыйзамдаштырууга колун эмес, чыпалагын дагы кыймылдаткысы келбейт. Бирок, акча алмаштыруу жайларындагы элдин жоон терисинен акча табууну өздөштүрүп алган шылуундар эртеби-кечпи мыйзамдуу иш алып барышы керек. Антпесе, канчалаган бейкүнөө адамдар ак эмгегин алдатып, көз жашын көлдөтүп отурат.

Алданбаш үчүн эмне кылышым керек деп ойлонуп жаткан болсоңуз, анда төмөнкү жагдайларга көңүл буруңуз абзел. Мыйзам чегинде иштеген акча алмаштыруучу жайларда эле көрүнө турган жеринде Улуттук банк тарабынан берилген лицензиянын жана каттоо тууралуу каттын түп нускалары илинип турушу керек. Эгерде жогоруда айтылган документтердин оригиналдары жок болсо, мындай жайларда акча алмаштыруу сиз үчүн кооптуу. Андыктан, ал жерден акчаңызды алмаштырбай эле койгонуңуз оң. Мындан сырткары, акчаңызды алмаштырган соң сөзсүз түрдө чек же маалымат-сертификат талап кылышыңыз керек. Ошондой эле, акчаны алмаштырып жатканда шашылбай, кунт коюп, көңүл буруп, акчаны так санап алуу абзел.

Наргиза
КОЗУБАЕВА
naki-86@mail.ru